

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

Michał Serzycki

Warszawa, dnia 1 października 2008 r.

DOLiS/DEC-606/08

dot. DOLiS-440-181/08

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) oraz art. 12 pkt 2 art. 22, art. 23 ust. 1 pkt 2 i 5 i art. 31 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) po rozpoznaniu wniosku X o ponowne rozpatrzenie sprawy rozstrzygniętej decyzją administracyjną z dnia 22 lipca 2008 r. (znak: DOLiS/DEC-449/08/18692,18693,18695), mocą której Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych odmówił uwzględnienia wniosku X w sprawie jego skargi na przetwarzanie jego danych osobowych przez Wyższą Szkołę, w tym ich udostępnienie na rzecz Doradztwo Finansowo-Prawne, oraz na przetwarzanie jego danych osobowych przez Doradztwo Finansowo-Prawne,

utrzymuję w mocy zaskarżoną decyzję.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga X, zwanego dalej Skarżącym, na przetwarzanie jego danych osobowych przez Wyższą Szkołę, zwaną w tym ich udostępnienie na rzecz Doradztwo Finansowo-Prawne, oraz na przetwarzanie jego danych osobowych przez Doradztwo finansowe. Skarżący wniósł o zbadanie legalności powyższych działań oraz wydanie decyzji nakazującej usunięcie jego danych osobowych ze zbiorów danych prowadzonych przez ww. podmioty w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.). Skarżący wskazał, że otrzymał z doradztwa finansowego wezwania do zapłaty zaległości wobec Szkoły pomimo że – jak twierdzi – nigdy nie był studentem tej szkoły „i

nie mam wobec niej długu”. Skarżący podniósł, że jego dane osobowe zostały przekazane przez Szkołę do doradztwa bez jego wiedzy i zgody.

Na podstawie materiału dowodowego zebranego w toku postępowania administracyjnego przeprowadzonego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor ustalił następujący stan faktyczny:

1. W związku z przyjęciem Skarżącego na I rok studiów na kierunku politologia po uiszczeniu przez niego opłaty rekrutacyjnej szkoła pozyskała jego dane osobowe w zakresie obejmującym: imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, numer PESEL, imiona rodziców i nazwisko panieńskie matki, adres zamieszkania, numer telefonu, serię i numer dowodu osobistego, stan cywilny, narodowość i obywatelstwo, stosunek do powszechnego obowiązku służby wojskowej oraz numer książeczki wojskowej. Skarżący nie złożył oświadczenia o rezygnacji z ww. studiów.
2. Z powodu nieuiszczenia opłat za studia Skarżący został skreślony z listy studentów, a Szkoła uznawszy go za swojego dłużnika, zaczęła przetwarzać w celach windykacyjnych jego dane osobowe w zakresie: imienia i nazwiska, numeru albumu studenta, adresu, numeru telefonu, kierunku i roku studiów, kwoty zadłużenia oraz daty jego wymagalności.
3. W dniu 17 stycznia 2007 r. Szkoła zawarła ze spółką na piśmie umowę o współpracy na czas nieokreślony, na podstawie której powierzyła przetwarzanie danych osobowych jej dłużników dla przeprowadzenia w imieniu i na rzecz Szkoły czynności windykacyjnych, mających na celu zgodne z prawem doprowadzenie do spłaty (odzyskania) należności przez jej dłużników (§ 12 ust. 1, § 1 ust. 2 i § 2 ust. 1 umowy). Zakres powierzonych do przetwarzania danych osobowych, zgodnie z § 9 ust. 1 tej umowy, obejmował: imię i nazwisko, PESEL, adres, numery telefonów, datę zawarcia umowy i zadłużenie. Na podstawie § 2 ust. 4 ww. umowy Szkoła udzieliła doradztwu pisemnego pełnomocnictwa do dokonywania ww. czynności windykacyjnych, stanowiącego załącznik nr 1 do umowy.
4. Dane osobowe Skarżącego zostały udostępnione Doradztwu przez Szkołę w dniu 3 września 2007 r.
5. Doradztwo w wykonaniu ww. umowy zawartej ze szkołą przesłała do Skarżącego wezwania do zapłaty zaległości wobec szkoły (m.in. pisma z dnia 17 września 2007 r. i z dnia 31 grudnia 2007 r.).
6. Przetwarzanie danych osobowych przez spółkę odbywa się zgodnie z „Polityką bezpieczeństwa danych osobowych” oraz „Instrukcją zarządzania systemami informatycznymi”.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych decyzją administracyjną z dnia 22 lipca 2008 r. (znak: DOLiS/DEC-449/08/18692,18693,18695) odmówił uwzględnienia wniosku Skarżącego.

W dniu 11 sierpnia 2008 r. (w ustawowym terminie) do Biura GODO wpłynął wniosek Skarżącego o ponowne rozpatrzenie sprawy rozstrzygniętej ww. decyzją. Skarżący podniósł, że nie istnieje po stronie Szkoły prawnie usprawiedliwiony cel przetwarzania jego danych osobowych, gdyż jego zadłużenie wobec tej uczelni nigdy nie powstało, a nawet gdyby uznać,

że roszczenie to istniało, to uległo przedawnieniu. Zdaniem Skarżącego nieopłacenie czesnego jest równoznaczne z rezygnacją ze studiów, natomiast w Szkole powoduje skreślenie z listy studentów. W ocenie Skarżącego skreślenie z listy studentów powinno nastąpić przed rozpoczęciem roku akademickiego, a nie po zakończeniu pełnego semestru, jak to miało miejsce w jego przypadku. Skarżący podniósł, że „nie opłacenie czesnego oraz skreślenie z listy studentów nie powoduje powstania zadłużenia wobec uczelni – ponieważ uczelnia nie świadczyła wobec takiej osoby żadnych usług edukacyjnych, za które osoba ta musi zapłacić”. Skarżący wskazał, że nawet gdyby korzystał z usług Szkoły, to zobowiązanie przedawniłoby się w 2001 r. Skarżący podniósł ponadto, że stanowczo sprzeciwia się przetwarzaniu jego danych osobowych przez doradztwo, gdyż nie może być pewnym, czy jego dane osobowe nie zostały udostępnione osobom trzecim, skoro w skierowanym do Generalnego Inspektora piśmie doradztwo, zawierającym wyjaśnienia w niniejszej sprawie, oprócz Skarżącego zostały wymienione dwie inne osoby niebędące stronami tego postępowania.

Po powtórным rozpatrzeniu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonej decyzji Generalnego Inspektora z dnia 22 lipca 2008 r. (znak: DOLiS/DEC-449/08/18692,18693,18695) jest prawidłowe.

We wniosku o ponowne rozpatrzenie niniejszej sprawy Skarżący nie wskazał żadnych nowych okoliczności faktycznych i prawnych, które nie były uprzednio znane organowi i mogłyby uzasadniać konieczność zmiany ww. decyzji.

Odnosząc się do zarzutów Skarżącego dotyczących przetwarzania jego danych osobowych przez szkołę i doradztwo, stwierdzić należy, że Generalny Inspektor zasadnie uznał w zaskarżonej decyzji, że podstawą przetwarzania tych danych przez szkołę jest art. 23 ust. 1 pkt 2 i 5 ustawy o ochronie danych osobowych, zwanej dalej ustawą. Zgodnie z tym przepisem przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2) oraz gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). W myśl art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy za prawnie usprawiedliwiony cel uważa się w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Jak wskazano w zaskarżonej decyzji na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, Skarżący po złożeniu podania o przyjęcie na I rok studiów na kierunku politologia w szkole i uiszczeniu opłaty rekrutacyjnej został decyzją komisji rekrutacyjnej przyjęty na te studia. Skarżący nie złożył oświadczenia o rezygnacji ze studiów.

Podstawę przetwarzania przez szkoły wyższe danych osobowych kandydatów na studia i studentów stanowią przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów

(Dz. U. Nr 224, poz. 1634 ze zm.), którymi zostały zastąpione przepisy ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 ze zm.) i obowiązujących uprzednio: rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 lipca 2005 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 119, poz. 1233), które uchyliło dotyczące tej materii rozporządzenie tego organu z dnia 20 września 2000 r. (Dz. U. Nr 81, poz. 907 ze zm.), które zastąpiło zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 1991 r. w sprawie określenia sposobu prowadzenia przez uczelnie dokumentacji przebiegu studiów (M.P. Nr 15, poz. 98 ze zm.), co oznacza spełnienie przesłanki określonej w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy. Zgodnie z art. 190 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 29 obowiązującego Prawa o szkolnictwie wyższym kierownik wydziału może skreślić studenta z listy studentów w przypadku niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów. Jak stanowi § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, uczelnia zakłada teczkę akt osobowych studenta, w której przechowuje się m.in. określone w pkt 1 dokumenty wymagane od kandydata na studia, w tym m.in. oryginał lub odpis świadectwa dojrzałości (lit. a), ankietę osobową, zawierającą imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, nr PESEL, a w przypadku jego braku inny numer ewidencyjny, adres zamieszkania z określeniem rodzaju miejscowości (miasto/wieś), adres do korespondencji oraz informację o podstawowym źródle utrzymania rodziny kandydata na studia (lit. b), poświadczoną przez uczelnię kopię dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość kandydata na studia (lit. c), a ponadto dokumenty postępowania kwalifikacyjnego stanowiące podstawę do podjęcia decyzji o przyjęciu na studia (pkt 2), kopię decyzji o przyjęciu na studia oraz oryginał potwierdzenia jej doręczenia (pkt 3), decyzje władz uczelni dotyczące przebiegu studiów, w szczególności m.in. skreślenia z listy studentów (pkt 6). Zgodnie z ust. 2 ww. przepisu teczkę akt osobowych studenta przechowuje się w archiwum uczelni przez okres 50 lat.

Mając na uwadze zarzuty Skarżącego dotyczące skreślenia go z listy studentów, wskazać należy, że kwestia ta nie stanowi przedmiotu postępowania administracyjnego prowadzonego w niniejszej sprawie i nie podlega ocenie organu do spraw ochrony danych osobowych. Generalny Inspektor stwierdził w zaskarżonej decyzji na podstawie zebranego materiału dowodowego, że z powodu nieuiszczenia opłat za studia Skarżący został skreślony z listy studentów, a szkoła uznała go za swego dłużnika i zaczęła przetwarzać jego dane osobowe w celach windykacyjnych, co znajduje uzasadnienie w art. 23 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy. Ponadto w tym celu dochodzenia roszczeń Szkoły przekazała Doradztwo dane osobowe Skarżącego na podstawie zawartej pomiędzy ww. podmiotami umowy o współpracę, która wypełniała przesłanki wymienione w art. 31 ust. 1 ustawy, bowiem posiadała formę pisemną oraz określała cel i zakres powierzonych do przetwarzania danych. Generalny Inspektor stwierdził, że prowadzenie przez wierzyciela windykacji wierzytelności należy uznać za realizację przez administratora danych (szkołę) prawnie usprawiedliwionego celu, który obejmuje prawo do uzyskania należnego świadczenia od dłużnika. Wskazać w tym miejscu należy także na stanowisko wyrażone w wyroku z dnia 6 czerwca 2005 r. (sygn. akt I OPS 2/05) przez orzekający w poszerzonym składzie Naczelny Sąd Administracyjny. Sąd ten stwierdził, że „przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5

ustawy, odnosi się wprost do administratora danych osobowych lub odbiorcy danych, którzy - aby zrealizować prawnie dopuszczalne cele - muszą udostępnić dane osobowe, pod warunkiem jednak, że nie naruszy to praw i wolności osoby, której dane dotyczą”. W ocenie NSA za prawnie usprawiedliwiony cel administratora danych, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, już sama ustawa uznaje dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy).

W zaskarżonej decyzji zaznaczono, że udostępnienie danych osobowych na podstawie umowy powierzenia przetwarzania danych nie powoduje zmiany administratora danych i nie zwalnia go z obowiązków nałożonych na niego ustawą o ochronie danych osobowych, a ponadto, że podejmowanie wymienionych działań nie wymaga uzyskania zgody osoby, której dane dotyczą. Wskazano, że podmiot, któremu powierzono dane do przetwarzania, w zakresie przestrzegania przepisów art. 36-39 ustawy, określających środki zabezpieczające zbiór danych, które zobowiązany jest podjąć przed rozpoczęciem przetwarzania danych, ponosi odpowiedzialność jak administrator danych stosownie do art. 31 ust. 3 ustawy. Uznawszy, że udostępnienie doradztwu danych osobowych Skarżącego i ich przetwarzanie przez ten podmiot w celach windykacyjnych odbywa się zgodnie z przepisami ustawy, Generalny Inspektor nie stwierdził podstaw do nakazania doradztwu usunięcia przedmiotowych danych.

Odnosząc się do zarzutu Skarżącego dotyczącego bezpodstawnego dochodzenia roszczeń przez WSP TWP z uwagi na upływ terminu przedawnienia, należy wskazać na art. 117 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), który stanowi, że po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Powyższe oznacza, że przedawnione roszczenie nie wygasa, a jedynie zamienia się w tzw. zobowiązanie niezupełne (naturalne), którego cechą jest niemożność jego przymusowej realizacji. Z okoliczności niniejszej sprawy wynika, że zobowiązanie Skarżącego wobec szkoły nie wygasło, gdyż mimo ciążącego na nim obowiązku uiszczenia opłat za studia do chwili obecnej Skarżący tego nie dokonał.

Z uwagi na brak prawomocnego rozstrzygnięcia sądu powszechnego, które stwierdzałoby nieistnienie zobowiązania Skarżącego wobec szkoły, ponownie wskazać należy, że Generalny Inspektor nie jest władny ocenić, czy Skarżący jest uprawniony do uchylenia się od zaspokojenia wierzyciela (szkoły). W zaskarżonej decyzji podkreślono, że ocena zasadności roszczeń szkoły i zagadnienie związane z badaniem ważności zawartej przez ten podmiot z doradztwem umowy o współpracę pozostają poza zakresem kompetencji Generalnego Inspektora, który nie jest władny stwierdzić, czy zadłużenie Skarżącego wobec szkoły rzeczywiście istnieje lub nie istnieje. Jest to sprawa z zakresu ustalenia podstawy prawnej świadczenia, a badanie tych kwestii nie należy do zadań organu do spraw ochrony danych osobowych. Wskazano, że jeśli Skarżący uważa, że nie jest dłużnikiem szkoły, może na podstawie art. 189 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) wystąpić z powództwem do sądu powszechnego o ustalenie nieistnienia zadłużenia wobec ww. podmiotu, gdyż spór w tym zakresie może być rozstrzygnięty jedynie przez sąd, wyłącznie uprawniony do dokonywania oceny umów

cywilno-prawnych pod kątem ich legalności, co potwierdził także Naczelny Sąd Administracyjny w powołanym wyroku z dnia 6 czerwca 2005 r. (sygn. akt I OPS 2/05). W zaskarżonej decyzji podkreślono, że wierzyciel może dochodzić swoich należności od dłużnika np. zlecając wykonanie czynności windykacyjnych w swoim imieniu innym podmiotom, przy czym analiza okoliczności, czy w celu odzyskania długu podmioty te stosują zgodne z prawem metody działania, pozostaje poza kognicją Generalnego Inspektora.

W odniesieniu do zarzutów Skarżącego związanych z jego obawami, że jego dane osobowe mogły zostać udostępnione osobom trzecim przez doradztwo, gdyż w wyjaśnieniach tego podmiotu udzielonych Generalnemu Inspektorowi w przedmiotowej sprawie oprócz Skarżącego zostały wymienione dwie inne osoby niebędące stronami prowadzonego postępowania, podnieść należy, że kwestia ta była badana przez Generalnego Inspektora w toku niniejszego postępowania. Doradztwo wyjaśniło, że przyczyną powyższego była „oczywista omyłka pisarska, która nastąpiła w wyniku błędu i nie była zamierzona”. Podkreślono przy tym – co zostało wskazane w zaskarżonej decyzji – że przetwarzanie danych osobowych Skarżącego przez doradztwo odbywa się zgodnie z „Polityką bezpieczeństwa danych osobowych” oraz „Instrukcją zarządzania systemami informatycznymi”,

jak również, że na żadnym etapie działań windykacyjnych dane te nie zostały udostępnione osobom nieuprawnionym.

Po dokonaniu ponownej analizy materiału dowodowego zebranego w sprawie oraz w tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w decyzji administracyjnej z dnia 22 lipca 2008 r. (znak: DOLiS/DEC-449/08/18692,18693,18695).

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 2 i art. 22 ustawy o ochronie danych osobowych w związku z art. 13 § 2, art. 53 § 1 i 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) od niniejszej decyzji stronie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji za pośrednictwem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).